

סח:

עין משפט
גון מצוה

מפרך פירכא. הילנך יהוא דעירובין ליהא לאוקמה צבישה דהא קתני סיפא ואם כגלי כלין וכלן אסור וצבישה כיון דמפרכת אפילו כגלי נמי שריא והכי מוכח בפרק בתרא דעירובין (דף קג:) **י' ומה** שחיטה שריא בשום כלי ממה לריי מה קל וזמור הוא זה למאן שאלי הני משוס דלפטר קאמר ע"כ לא פליגי שנת רב' אליעזר גופיה אית ליה זה המילוק ומשוס הכי נפי רבי אליעזר דמינה (שנת קכג.) מלרין מרי קרלי חד למילה וחד למכשירה משוס דהפטר לעשות מערב שנת דלמך התם מילה וכל מכשיריה דוחין את השנת דברי ר' אליעזר מנה ליה לרבי אליעזר הא דלמך קרל וניוס השמיני ניוס ואפילו שנת הדרר קאמר ע"כ לא פליגי רבנן עליה אלן נמכשירים אלן מילה דברי הכל דמיא מנה לן והשתא מלי קצעי מנה לן מילוק כשרים כל הלילה חזרו מפרתינן להם עד שחיטת שופאי שבת אלא סקינן אותן בשבת לקיים מצוה ששעה. ודמכחינה את דוחה השבת. דלא כר' נתן דאמר בפרק המציעי כי הרי נושא את עצמו והטועני בשבת שטור. והני מילי חזרו ליברוטיא אל חוץ לעשה. אלא הבאתי מחוץ לתחום לא דוחה את השבת ת"ה עקיבא דאמר בשמיה בפרק (כספן) החומין דארויחא.

רבינו הנאול

והקטר חלבי דוחה את השבת. תניא אמר ר' שמעון ראה כמה חכמה תבנית מנה לן והשתא מלי קצעי מנה לן מילוק כשרים כל הלילה חזרו מפרתינן להם עד שחיטת שופאי שבת אלא סקינן אותן בשבת לקיים מצוה ששעה. ודמכחינה את דוחה השבת. דלא כר' נתן דאמר בפרק המציעי כי הרי נושא את עצמו והטועני בשבת שטור. והני מילי חזרו ליברוטיא אל חוץ לעשה. אלא הבאתי מחוץ לתחום לא דוחה את השבת ת"ה עקיבא דאמר בשמיה בפרק (כספן) החומין דארויחא. ורישמי רבנן כולן אל אסור אלא חוץ לירושלים אבל חוץ לעזה מותר משום שבות שהחזיר במקדש וחייב דמלו את דוחה את השבת יבילה לחי או ככלי ווא דחן כסין צירובין וחתכו יבילה במקדש ביבשה וכר' נתן (י"א: נסיקא) ר' אליעזר אמר דוחין אמר ר' אליעזר ומה אם שחיטה שריא אם לא מלאכה דוחה את השבת אלא משום שבות לא דוחה את השבת. אמר לו ר' יהושע ויכנסו וישוּבו ביום טוב ומי שחזר בו מלאכה שריא לערוך אילו נפש ואסור בו דבר שבו. כדחנן בספסל יום טוב אלו שתי משוס שבות לא פליגי באילן ולא ודחנן לו בני בומה. אמר רבי רבא לרבי יהושע מה ראה שבות דרשות לא עולין באילן לשבות דעוה שריא הבאתי הפסח כדי שישיח. ור' יהושע אמר לך יום טוב נמי מצוה לשבות ככל מני מאכל הוא והתיר לישות ולכסל ולא התיר לו לבאיה מחוץ לתחום וכדבא בו בלפנותיהם חזרו י"ט. ור' אליעזר אמר לו יום טוב או כולו דין או כולו לה. וכוון דאן כעי עובדי כוכבי לה ולקחת היום כולו הרשות כידו. טולו און כאן שמחה ויהא טוב. איכא למיפרך ומה יום טוב שהחזיר בו מלאכה דרשות כגון הא שמיני דואלי התורה דבעיה לצורך הותיה שאל לערוך. לא התייר שבות לעלות באילן או יאסו על בני הימים להביא משוס אל לבשל לרבי כיום טהור. שבת שלא חזר בה אלא כגון שחיטת זספס כולו רב מלאכה ומה כולו. אינו דין

אלו דברים פרק ששי פסחים

והקטר חלבי וכי' **י'** תניא אמר רבי שמעון **י"א** וראה כמה חכמה חכמה חכמה בשעתה שחרי הקטר חלבים ואברים ופדרים כשרים כל הלילה **ו'אין** מכותנים להם עד שתחשך: הרכתו והבאתו וכי' **ו'** רמינהו **י"ב** תחתון יבילת במקדש אבל לא במדינה ואם בכלי כאן וכאן אסור ר' אליעזר ור' יוסי בר חנינא חד אמר אידי ואידי ביד הא בלחה הא ביבשה וחד אמר יאידי ואידי בלחה ולא קשיא הא ביד הא בכלי ולמאן דאמר הא ביד הא בכלי מאי טעמא לא אמר אידי ואידי ביד ולא קשיא הא בלחה הא ביבשה אמר לך יבשה מפרך פירכא ולמאן דאמר אידי ואידי ביד ולא קשיא הא בלחה הא ביבשה מאי טעמא לא אמר אידי ואידי ביד הא בכלי אמר לך כלי הא קתני התם אם בכלי כאן וכאן אסור ואיך הא דקתני כלי הא פלוגתא דרבי אליעזר ור' יהושע אתא לאשמעינן: **א"ר** אליעזר ומה אם שחיטה וכי' **י'** יהושע לטעמיה דאמר שמת **י"ט** נמו מצוה היא **י"ד** תניא ר' אליעזר אומר אין לו לאדם ב"י אלא או אוכל ושורה או יושב ושונה ר' יהושע אומר יחלקו חציו לאכילה ושתיה וחציו לבית המדרש וא"ר יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו כתוב אחד אומר יעצרת לה' אלוך וכתוב אחד אומר יעצרת תהיה לכם ר' אליעזר סבר או כולו לה' או וחציו לכם: **ע"ב** (סוּמָן) **ה"א** ר' אליעזר **ה"ב** מודים בעצרת דבעינן נמי לכם מ"ט יום שניתנה בו תורה הוא אמר רבה הכל מודים בשבת דבעינן נמי לכם מ"ט יוסף הכל מודים בפורים בפורים ונגג אמר רב יוסף הכל מודים בפורים דבעינן נמי לכם מ"ט ימי משתה ושמחה כתיב ביה מר בריה דרבנא כולה שתא הוה יתיב בתעניתא לבר מעצרתא ופוריא ומעלי פוריא ימי משתה ושמחה כתיב מעלי יומא דכיפורי יומא דהני חייא בר רב מרפתי **י"ג** ועינא את נפשותיכם בתשעה לחדש וכו' בתשעה (הם) מתעניין והלא בעשירי מתעניין אלא לומר לך כל האוכל ושונה בתשעה בו מעלה עליו הכתוב כאילו מתענה תשיעי ועשירי רב יוסף ביומא דעצרתא אמר עבדי לי עגלא תלתא אמר אי לא האי יומא דקא גרין כמה יוסף איכא בעיקרא רב ששת כל תלתי יומין מהדר ליה תלמודיה ותלי יומא בעיברא דרשא ואמר חדאי נפשאי חדאי נפשאי לך קראי לך תנאי איני **י"ה** והא"ר **י"ז** אלעזר אילמלא תורה לא נתקיימו שמים וארץ לא שמימי אדעתא דנפשי קא עבד אמר רב אשי ולמאן דקאמר ר' אליעזר נמי **י"ט** רשות אית ליה פירכא ומה **י"ט** שהתיר בו מלאכה של רשות לא התיר שבות ששבת שבת שלא לערוך מלאכה של מצוה אלא מקרא אלן מסכרא: **ס**

מסורת הש"ס

שירין כל הלילה. כדכתיב (ויקרא ה) על מוקדה על המזבח כל הלילה ויכול להקטרין כל הלילה ואפ"כ אין ממתנין להם עד שמתחם אלן ממלנין שבת עליהן כדכתיב (במדבר כח) עולה שבת בשבתו על עולה התמיד אלמלא חכיו להמה מצוה בשעה: **הוסיפו יבלום במקדש.** דלא גזרו על השנות במקדש: **הא וסא** ביד. שמתכה שדו ולא נפקין לאוק כה אלן משוס ציבו חלבי הכי חלין בלחה הוילי ומני למיעבד מאתמול והיא דעירובין צבישה דלפילו שבות ליהא דעירובין וימא ר' אליעזר היא דלמך צממתי דוחין משוס דקמי התם ואם כגלי דהי מלאכה גמורה כלן וכאן אסור ואי ר' אליעזר היא הא דלמך כמכשירי מצוה דוחין את השנת אפילו בתלכיה גמורה צממתי שנת (דף קג:) דתני ר' אליעזר אומר אם לא הציא כלי מערב שבת מציאו שבת: **הא** דעירובין ציד ומתעניין צבלי דעה מלאכה גמורה. ומעירובין צפרק בתרא חזנה נמי כולה הן שבת ומקסינ התם והא גני שבות מני לה דקמי אלו שמשום שבות לא אדמו כו' אלמלא לאו כגלי קמי: **מפרך פירכא.** ולא קרי לה תמיכה: **מאי טעמא לא אמר הא ביד הא בכלי.** ויסקא למתני דעירובין נמי בלחה: **הא קמי פסס.** בעירובין דלסור ולמה לי למיהדר למתמא הכא בצממתי: **ור' יהושע.** דמפיק שמת יום טוב ראייה לפסח חזיל לטעמייה דלמך שמת יום טוב מצוה היא ואפ"כ לא דמיא שבות הרואי לעשות מצבוד יום: **דבעינן נמי לכם.** ששמת בו כמחיל ומשתה להראות שנות ומקובל יום זה לישאל שנתה תורה זו: **כל האוכל ושופס כו'.** כפי תנאי דיומא (פס:) מוקינן להא דרשא חליבא דמאן דלמך לן אלו שבות וחסה לו וסמך עיניו להתחיל ולהתענות מצבוד יום ואפילו למאן דלמך ליה מוקיפין מחול על קודש מקרא אחרנה נפקא ליה ממתריש ונפקא ששנתא אי תלי האי חתה האי נמשעה להכי אלא והכי קאמר מה שאלום עושים בתשעה דהיינו אפילו ומהי לני קודש עיני: (סילפס.) ישלישי לנתן ומוצת הוא: **עבדי לן.** היום לנתן ללכסי יומא להכי לו טעודה: **אי לאו האי יומא.** שלמדת תורה ומתורוממתי הכי אלכסי הרבה שוקו שמני יוסף ומה בני לבניס: **ופלי.** נען: **חדאי נפשאי.** שמי נפשי: **לך קרלי לך סאלי.** כשילך וללוקך שניתי וקרימי: **איני.** וכי אין הגלה בתלמוד תורה אלן לזומדיה לנדס: **אם לא כריטי.** של יומא וילתה דהיינו תלמוד תורה שכתוב בו (ויקסו פ) והגית בו יומא ולינה: **איס** ליה פירכא. למילתיה דלמך מלאכה מצוה דוחה כל שן שבות מצוה שפיר מהדר ליה ר' יהושע יום טוב יוכיח מקל וזמור ומה שמת יום טוב שהיא רשות והתרת' בו משום מלאכה לא התרתה בו משום שבות שנת שלח המתרה בה אלן מלאכה מצוה כגון חמיטת קרבות כצור אינו דין שלח חמיר שבות אפי' של מלאה ורבי

- תורה אור השלם
- 1. ששה ימים תאכל מצוה וביום השביעי יעצרת לין אלוךך וא תעשה מלאכה.
- 2. ביום השמיני יעצרת תורה לך כלם כל מלאכה עבדתי לא העשוי.
- 3. כמכרז כל הט אב תשיב משבת ורקך עשות חצותך ביום קדשי וקראת לשבת עגב לקדוש לך מכה ודברתי מעשות דרכך ממצוה חצותך ודבר דבר.
- 4. קמינא אשור נחו ביום יהודים מאיביבוס והוריש אשר נחפך לים מנין לשמחה ואוכל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה ותשילה קנות איש לרעהו ומנות לאביבות: אסור טכ שבת שחיתן דוא לכס ועיניהם את נפשותיהם בהשעה לחדש בערב מערב עד ערב השבתו ושרה בו.
- 5. סעודת פסח פסח ורבי יוסף ור' הילקא חזקיה שמיים ור' אלעזר ר' שמחה: ימיהו לג כה

גליון הש"ס

ג"ס יארן סמחיהו להם. ג"ס טורי לני בריה ל' דים תמלקול: **שם א"א** הכל שריד כעצרת. פי ר' ט: חוספוט דיה מילי תעשה:

מבנה רש"י

כמה חכמה מצוה בשעתה. גריסס אלו מלכסה (מורין ד'ה) ואין מכותנים להם. אלכס המדין ומספין דהנת (מזוח ע"ג.) חותכין יבילת במקדש. תמתי ורד"ה. והוא מוס מלכסה שזוהי את השנת מכסיס (ויקרא כג) או חזון אי וילת. יבלת דקרא קרע וילת. שאן שש דבר אלן מנו חגיגת. דומיא דשטר ואל חכיו שגרי. ושורט נמי לא כפי שיקון. כלל יבלת דמתני הוא שש דבר על הנוס. מופיין יבלת. כד קאמר (מורין ע"ג.) ואם בכלי כאן וכאן אסור. ופס"ג דב עבד מני כד מתקן הוא יהיה ליה חוק מעלי חיה יהי מלהה דנות את המנה. אפילו כי

כיון דלאחרי די קא עביד שאן ק דרך לטוחה אלן נפקין. אין כאן אלן שבות. ואם כגלי כלין וכלן אסור. דלא מלאכה רי הוילן ואלו מנהח המנות ששש כחול (שם) קשיא סתמה דמכותן שבו. מר בריה דרבינא כוליה שנת הוה יתיב לה ועינן מלאכה קא עבד (שם.) וריש אפילו כגלי שרי. דס"ל מכשירי מצוה דוחין שנת כגון מלאכה ששש בטעמה מצוה יום טוב נקיר התם מכשירי קרני הוא ומוקינן דומה שבת ומתעניין פלגי (שם.) אמר לך ליה הא קתני התם. ומה ליה למאן נפקתי דומי (שם.) פלוגתא דריא ור' יהושע אתא לאשמעינן. להכי הדר מנהח מוסי פלוגתא דריא דלמאן דלפסחי כגלי שרי (שם.) כאילו התענה תשיעי ועשירי. יסך קאמר קרל היטי עולמס דבס פלוגתא דריא דלמאן דלפסחי כגלי שרי (שם.) ומלפסחי קרל כגלין עיני למך כל יהי הוא אפילו תענה (יומא ע"ג.) אלו: **דבס** חזק קרל. ועיניהם חתמה. אכילת חתמה לני קודש עיני. וכוון דלמלתי עיני חסיה כל דמפסי כללילי וחתי עי עיף. דהא דקאמר נכרד כל בעל כחל לא מקפיד אעתי דמשעה וק כי עיני חתמה אפילה ומהי דידיה קרי עיני (ר' ז' ה.)

אלעזר אילמלא תורה לא נתקיימו שמים וארץ לא שמימי אדעתא דנפשי וליה תקות שמים וארץ לא שמימי אדעתא דנפשי קא עבד אמר רב אשי ולמאן דקאמר ר' אליעזר נמי **י"ט** רשות אית ליה פירכא ומה **י"ט** שהתיר בו מלאכה של רשות לא התיר שבות ששבת שבת שלא לערוך מלאכה של מצוה אלא מקרא אלן מסכרא: **ס**

Torah-Box.com diffusion du judaïsme aux francophones